

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
URED ZA REVIZIJU FINANSIJSKOG POSLOVANJA INSTITUCIJA BiH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ФИНАНСИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА ИНСТИТУЦИЈА БиХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

Musala 9, 71 000 Sarajevo, Tel/Fax: ++ 387 (0) 33 26 47 40, www.revizija.gov.ba, e-mail: saibih@bih.net.ba

Број:

ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ
ОМБУДСМЕНА ЗА ЉУДСКА ПРАВА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2003. ГОДИНУ

Сарајево, јул 2004. године

САДРЖАЈ

1.	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
2.	НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ И ПРЕПОРУКЕ	4
2.1.	Увод	4
2.2.	Систем интерних контрола	4
2.3.	Информациони систем	4
2.4.	Буџет и извршење буџета Канцеларије омбудсмена	5
2.5.	Рачуноводство	6
2.6.	Попис средстава и извора средстава	7
3.	Осврт на препоруке ревизије за 2002. годину	7
4.	КОРЕСПОНДЕНЦИЈА	8

1. МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

- 1.1. Канцеларија за ревизију финансијског пословања институција Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларија за ревизију) извршила је ревизију финансијских извјештаја и финансијског пословања Канцеларије омбудсмена за људска права Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Канцеларије омбудсмена) за 2003. годину.

На основу одредби Закона о ревизији финансијског пословања институција Босне и Херцеговине ревизија је извршена у два периода и то: од 03.12. до 05.12.2003. године претходна ревизија и од 18.06. до 25.06.2004. године завршна ревизија.

У надлежности је Канцеларије за ревизију, сходно општеприхваћеним ревизионим стандардима (стандарди Међународне организације врховних ревизионих институција – INTOSAI, 'Службени гласник БиХ', број 5/01), да изврши ревизију финансијских извјештаја с циљем процјењивања да ли су они представљени на фер и истинит начин.

Одговорност за финансијске извјештаје сноси Канцеларија омбудсмена, а одговорност Канцеларије за ревизију се своди на изражавање мишљења о тим извјештајима на основу проведене ревизије.

Сходно члану 13., став 4. Закона о ревизији финансијског пословања институција Босне и Херцеговине ('Службени гласник БиХ', бр.17/99), при извјештавању о јавним рачунима наша је обвеза да извијестимо:

- да ли су рачуни састављени у складу са важећом законском регулативом;
 - да ли годишњи извјештаји одражавају тачан и истинит приказ пословања током године и стања на крају године;
 - економичности, ефикасности и ефективности којом су институције користиле јавна средства у обављању својих функција.
- 1.2. Ревизија је била планирана и изведена с циљем постизања разумних основа за процјену да ли финансијски извјештаји приказују стања фер и истинито. Стога је ревизија испитивала узорке значајних трансакција и одлука руководства Канцеларије омбудсмена. Ревизијом је обухваћена примјена закона и подзаконских аката, организација, те финансијско-рачуноводствено пословање Канцеларије омбудсмена.

Сматрамо да ревизија коју смо обавили пружа разумну основу за давање нашег мишљења.

За ревидирано финансијско пословање Канцеларије омбудсмена 2003. годину изражавамо мишљење с резервом из следећих разлога:

- нису извршене припреме на прелазак на нови начин пословања у складу са Законом о омбудсмену за људска права БиХ;
- није извршен попис средстава и обавеза;
- није имплементиран највећи дио препорука које је Канцеларија за ревизију доставила уз ревизиони извјештај о пословању у 2002. години.

2. НАЛАЗИ РЕВИЗИЈЕ И ПРЕПОРУКЕ

2.1. Увод

Закон о омбудсмену за људска права Босне и Херцеговине (тачније његове прелазне одредбе), дефинишу посебан прелазни период, те прописују начин и процес именовања наследника «прелазног омбудсмена». У складу са споменутим Законом, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине је именовала три омбудсмена који су почели са радом од 01.01.2004. године. Од тог датума **престају да важе одредбе члана 42. и члана 43. наведеног Закона**, а Канцеларија омбудсмена почиње да функционише као домаћа институција.

2.2. Систем интерних контрола

Ревизијом је утврђено да нису извршене потребне припреме за прелазак финансијског пословања Канцеларије омбудсмена на услове дефинисане прописима Босне и Херцеговине, важећим за све државне институције БиХ. Такође је установљено да није сачињен и потписан записник о примопредаји дужности између иностраног омбудсмена са новоименованим руководством (прелазни омбудсмен исти није желио потписати).

Поред тога, Канцеларија омбудсмена није сачинила и усвојила правила и процедуре који дефинишу трошкове пословања, попут трошкова дневница у земљи и иностранству, трошкова употребе фиксних и мобилних телефона, оправки и одржавања возила.

Канцеларија за ревизију сугерише Канцеларији омбудсмена да без одлагања донесе недостајућа интерна правила којима се јасно регулишу критерији одобравања, евидентирања и контроле појединих трошкова, с обзиром да од 01.01.2004. године има статус буџетског корисника.

2.3. Информациони систем

Канцеларија омбудсмена успоставила је одјељење задужено за развој и одржавање ИТ система, у којем се поред одржавања постојећег система врши и развој пословних апликација. Компјутери су повезани у локалну мрежу и на Интернет. На рачунарима су инсталиране Microsoft пословне апликације. Утврђено је да нису обезбијеђене лиценце за све софтвере који се користе, те овом приликом скрећемо пажњу руководству да се излаже ризику правних посљедица због кршења ауторских права.

Организациона контрола над функцијама информационог система

Ревизијом је утврђено да Канцеларија омбудсмена није усвојила писане процедуре које се односе на развој информационог система, заштиту података, контролу података, прављење резервних копија и вођење ИТ пројеката, што смањује ефикасност над управљањем информационом системом.

Безбједност система и прављење резервних копија

Утврђено је, да се на централном серверу не праве резервне копије података редовно и на организован начин што значајно повећава ризик од трајног губљења битних података.

Поред тога, ревизија је утврдила да приступ Интернету није успостављен на најбезбједнији начин. Не постоји системска заштита путем безбједносног софтвера ('firewall-a'), којом се штите основне поставке система.

Неопходно је обавезно редовно прављење резервних копија података, те њихово одлагање и чување на безбједном мјесту, као и успостава безбједног приступа Интернету.

Апликативна контрола

Ради ефикасније финансијске контроле потребно је да се пропишу процедуре о уносу података у ИСФУ систем и финансијском извјештавању како би се смањио ризик од уноса неодобрених података у систем. Стога, ревизија препоручује доношење одговарајућих интерних правила и процедура које ће да садржавају следеће:

- да се приликом уноса података у систем креира налог/одобрење за унос који ће да садржава све податке које треба унијети у систем и који ће да контролишу и потписом овјеравају овлаштена лица;
- да независно лице унутар Канцеларије омбудсмена успоређује/усаглашава извјештај о плаћеним налозима са налогом/одобрењем за унос;
- да се дефинишу одговорности лица овлашћених за унос података у ИСФУ систем и лица која врше контролу уноса података.

2.4. Буџет и извршење буџета

Извори финансирања према Закону о омбудсмену и Закону о извршењу буџета за 2003. годину су: средства из државног буџета и средства из донација.

По ребалансу буџета за 2003. годину укупно одобрена средства за финансирање Канцеларије омбудсмена износила су 1.911.818 КМ, од чега износ од 594.000 КМ потиче из буџета БиХ, а разлика (у износу од 1.317.818 КМ) потиче из донација. Укупно остварени трошкови износили су 1.789.071 КМ што је 94 % од ребаланса.

Анализирајући укупне остварене трошкове можемо да констатујемо да су прекорачени трошкови на појединим позицијама – ставкама буџета. Главни разлог прекорачења потрошње по појединим ставкама односи се на разлике у економским кодовима (контима) по којима је Канцеларија омбудсмена евидентирала средства у односу на контни план, којег свакодневно користе остале буџетске институције БиХ (видјети табелу).

Канцеларија за ревизију препоручује Канцеларији омбудсмена да у будућем планирању буџета посвети више пажње узимајући у обзир све потребне параметре за планирање. Такође сугеришемо да класификацију кодова по којима евидентира трошкове усклади са контним планом који користе институције БиХ.

ТАБЕЛАРНИ ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕЊА БУЏЕТА

Ред. број	Врста Расхода	Буџет за 2003.	Одобрено ребаланс буџета	Промијена структур е по одлукама	Кориш тена буџ. резерв а	Укупно одобрено	Укупно остварено	Средства из буџета	Средства из донација	Разлика	Индекс
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 (6-7)	11 (7/6)
I	Текући издаци	594.000	1.811.818	0	0	1.811.818	1.745.672	495.000	1.250.672	66.146	96
1.	Плаће запослених		877.000	0	0	877.000	883.565		883.565	-6.565	101
2.	Накнаде трош. запослених		136.000	0	0	136.000	143.688	51.582	92.106	-7.688	106
3.	Путни трошкови		144.300	0	0	144.300	69.426	22.953	46.473	74.874	48
4.	Издаци за енергију	32.670	36.000	0	0	36.000	34.351	30.998	3.353	1.649	95
5.	Издаци за комуналне услуге	171.800	138.000	0	0	138.000	138.301	118.483	19.818	-301	100
6.	Набавка материјала	74.200	32.400	0	0	32.400	46.700	20.104	26.596	-14.300	144
7.	Издаци за усл. превоза и гор.		33.300	0	0	33.300	21.157	13.781	7.376	12.143	64
8.	Унајмљи. имовине и опреме	295.420	211.320	0	0	211.320	232.230	167.295	64.935	-20.910	110
9.	Издаци за текуће одржавање		11.100	0	0	11.100	27.353	9.093	18.260	-16.253	246
10.	Издаци за осигурање		5.400	0	0	5.400	14.321	1.561	12.760	-8.921	265
11.	Уговорене услуге	10.500	167.198	0	0	167.198	134.580	59.150	75.430	32.618	80
II	Текући грантови		0	0	0	0			0	0	0
III	Капитални издаци		100.000	0	0	100.000	43.399		43.399	56.601	43
1.	Набавка грађевина		0	0	0	0			0	0	0
2.	Набавка опреме		100.000	0	0	100.000	43.399		43.399	56.601	43
IV	Програми посеб. намјене			0	0				0	0	0
V	СВЕ УКУПНО	594.000	1.911.818	0	0	1.911.818	1.789.071	495.000	1.294.071	122.747	94
	Број запослених		42				39				

2.5. Рачуноводство

Ревизија је утврдила да Канцеларија омбудсмена није сачинила и доставила финансијске извјештаје у прописаној форми, како то налажу рачуноводствена правила и принципи која примјењују институције Босне и Херцеговине. Финансијски извјештаји за 2003. годину који су предочени ревизији, нису били потписани и овјерени од стране одговорних лица.

Иако прелазни омбудсмен није био обавезан да сачини наведене извјештаје, с обзиром на независност институције и изузеће према одредбама Закона о омбудсмену које су биле важеће за 2003. годину, сматрамо да је требало подузети активности да се обезбиједи почетна стања за 2004. годину по правилима и начину финансијског извјештавања важећим за остале институције БиХ. Тиме би се створили услови за унос почетних стања у главну књигу и билансне евиденције за 2004. годину. Уједно, обављајући ревизију, утврдили смо да закључно са датумом подношења овог извјештаја, Канцеларија омбудсмена нема организовано књиговодство.

Канцеларија за ревизију препоручује Канцеларији омбудсмена да годишњи финансијски извјештај за 2003. годину потпише и овјери одговорно лице, те да исти архивира како би се обезбиједио контролни траг код евентуалних накнадних промијена.

Канцеларија омбудсмена је дужна да изврши неопходне припреме за вођење рачуноводства у складу са прописима у БиХ, те да сва средства евидентира кроз ИСФУ систем.

2.6. Попис средстава и извора средстава

Ревизија није могла да утврди вриједност сталних средстава нити да упореди стварно са књиговодственим стањем, јер Канцеларија омбудсмена није извршила попис на дан 31.12.2003.године. Иако Канцеларија омбудсмена за 2003. годину није била обавезна да изврши попис, по прописима које примјењују друге буџетске институције (због горе наведеног изузећа), сматрамо да је попис ипак требало да изврши. Ово је значајно због исказивања података за формирање почетног стања пословне 2004. године и чињенице да Канцеларија омбудсмена од 01.01.2004. године прелази на пословање у складу са прописима који се примјењују у Босни и Херцеговини.

Канцеларија за ревизију предлаже Канцеларији омбудсмена да изврши ванредни попис средстава и извора средстава у циљу исказивања истинитог и фер почетног стања у пословним књигама за 2004. годину, како би утврдили стварну вриједност сталних средстава, стање обавеза, потраживање као и новчаних средстава у благајни и на жиро рачунима.

3. ОСВРТ НА ПРЕПОРУКЕ РЕВИЗИЈЕ ЗА 2002. ГОДИНУ

Канцеларија за ревизију је извршила ревизију пословања за 2002.годину и извјештај о ревизији доставила Канцеларији омбудсмена. Ревизијом пословања за 2003. годину утврђено је да Канцеларија омбудсмена није у потпуности реализовала препоруке Канцеларије за ревизију.

Препоруке које нису реализоване:

- Институција није извршила припреме за прелазак на вођење рачуноводства у складу са стандардима у БиХ;
- Нису донесена интерна правила и процедуре којима се регулишу категорије трошкова на којима се могу постићи уштеде;
- Није у потпуности успостављена функција информационог система.

4. КОРЕСПОНДЕНЦИЈА

По завршетку ревизије, Канцеларији обудсмена је 21.07.2004. године достављен Нацрт извјештаја о ревизији за 2003. годину, на разматрање и достављање евентуалних коментара и примједби на налазе ревизије. У предвиђеном року, Канцеларија обудсмена није упутила писани одговор Канцеларији за ревизију.

**вршилац дужности генералног
ревизора**

Самир Мушовић

замјеник генералног ревизора

Драган Кулина